

MATO-ONGELLA SÄRKIJÄRVELLÄ

Ihmisen elämään kuuluu kasvaminen, eikä se lopu edes eläkevuosien lähestyessäkään, vaan pienen tarinani eräs opetus on, että eipä taida elämässä olla mitään asiaa, mistä ei jotain uutta opittavaa löydy ja mitä ei voisi siirtää seuraaville sukupolville.

Isovanhempana, pappana tai hämeenkyröläisittäin, taatana, toimiminen tuo elämään uusia ”velvollisuuksia”, joista hauskipia on lastenlapsien kanssa mato-ongella olo. Valmistautuminen siihen ja itse onkiminen, suhde saaliskalaan ja sen jatkojalostus tai – käsittely sekä odottaminen ja hermojen hallinta ovat yhdessäoppimisen näkökulmia.

Kovalla kiireellä ja hosumisella papalle tullaan juoksujalkaa ehdottamaan, että nyt pitäisi mennä ongelle, nyt heti!

No mikäs siinä, onhan sää sopivan leppoisa, eikä tuulikaan kovasti onkimista haittaa, mutta mistäs saadaan matoja? Ensimmäinen ongelma ratkeaa siihen, että pappa hakee lapion ja sitten kalastajaporukalla etsitään hyvä tovi jotakin purkkia, mihin niitä matoja sitten pannaan. Mummun varastoista sitten sellainen sovelias viilipurkki lopulta, tuskastuttavan etsimisen jälkeen, löytyy. Kyllä siinä luonne ja maltti kasvavat! Sitä odottamisen ja maltin kasvamista tarvitaankin jo syksyllä kun koulu alkaa!

Kompostin suuntaan painellaan kumisaappaat vilkkuen ja ensimmäisen lapionkauhaisun jälkeen, kyykyssä, silmä tarkkana seurataan, josko niitä lieroja löytyy - ollaan aivan hiirenhiljaa – ja mato! Tuolla on mato! Voiko sen ottaa käteen!? Etsitään lisää ja löytyyhän niitä sopivan muhevasta lehtikasasta, mutta sitten havaitaan ongelma. Madot pyrkivätkin luikertelemaan purkista ulos. Neuvoksi siihen keksitään laittaa purkkiin hieman muhevaa multaa, niin johan tilanne korjaantuu ja pahaa aavistamattomat lierot kietoutuvat toistensa ympärille, kuin suojaa etsien, kiinteäksi matokeräksi multakerroksen alle.

Onneksi, tai miten sen nyt ottaa, emme elä Juhani Ahon aikoja, jolloin piti onki (kts. Ensimmäinen onkeni-lastuja) ja koukkukin tehdä itse, ja oppia niitä kädentaitoja, niin onkivat ja muut tarvikkeet ovat valmiina ulkorakennuksen seinällä. Sieltä tasapuolisesti, kalastajan pituuden mukaan, kalavehkeet jaettiin. Metrin mittainen sai kolmimetrisen vavan ja sitä pidemmät nelimetriset, josta metrinmittainen, tietenkin, pahoitti mielensä. Elämässä kaikki ei ole tasapuolista, oli kasvatusta- ja kasvamisneuvo.

Tästä traumaattisesta kohtelusta huolimatta, hiukset hulmuten ja perätoukuria, suunnataan laiturille, joka on kalastuspaikkamme. Laiturilla ongelma seuraa toistaan: Älä sohi sillä ongella! Varo

koukkua! Odota vuoroasi, pappa laittaa kaikille madon! Sattuuko matoon, kun se pannaan koukkuun? Älä sohi sillä vavalla vettä, Ole varovainen, että et putoa veteen!

Kaikkien onget ovat lopulta vedessä ja sitten seurataan kohoa, sen liikkeitä, äänet ovat jännityksestä hiljaisia. Nyt! Nyt koho nykii! Ja salaman nopeasti vapa on pystyssä, mutta kalaa ei olekaan koukussa. Kalastajan hartiat painuvat ja huulet ovat mutrullaan. Mutta samassa toisella toistuu sama näytelmä - mulla nykii! Odota, odota rauhassa, kunnes koho lähtee liikkumaan tai painuu äkisti veden pinnan alle, niin sitten nosta onki rauhallisesti ylös!

Arvokas neuvo tuotti oitis tuloksen ja pollea kalastaja ja sätkivä särki kohtasivat toisensa laiturilla. Särki heijaili siimassa laiturin puolelta toiselle ja kalastaja oli epätietoinen miten sen saa käsiinsä. Onneksi pappa pelasti tilanteen ja pysäytti siiman liikkeen ja särki päätyi kalastajan käteen. Kalan irrottaminen koulusta oli seuraava ongelma. No pappa sen varovasti teki ja samalla siinä piti selittää kalastajakunnalle eettisiä periaatteita, että eläimiä pitää kohdella kunnioittavasti ja tarpeetonta kärsimystä tuottamatta.

Saappaat hölskyen kalaa riennettiin viemään mummun nähtäväksi. Mummu, mummu, mä sain kalan! Ei saaliin saamisen riemu ole mihinkään Juhani Ahon ajoista, sadassa vuodessa, hävinnyt.

Kaloja saatiin ja onkimisen jännitystä riitti ja pappaa tarvittiin kalastusneuvojana useasti. Tyytyväisin mielin keräiltiin onget ja matopurkki talteen ja pikkukalat, jotka olivat vesiämpärissä vahingoittumattomia, päästettiin kasvamaan lisää pituutta. Kenenkään käteen ei mennyt koukku, kukaan ei pudonnut ja kaikki saivat saalista, niin olipahan onnistunut kalastuskokemus, jonka kruunasi mummun paistamat lätyt ja alkava saunomisehtoo.

Jari Saarinen